

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye genelinde sayıları on binleri geçtiği tahmin edilen ve en önemli ekolojik sorunların başında gelen taş ocakları insan sağlığı başta olmak üzere ekolojik dengede bozulmalara neden olmakta, bulundukları bölgedeki biyo çeşitliliği, tarımı ve tarımsal verimi ciddi ölçüde etkilemektedir. Taş ocaklarının açılmasıyla yer altı suyu akımlarının bozulacağı, tarım ürünlerinin çıkan tozdan olumsuz etkileneceği, bitki örtüsünün zarar görmesi dolayısıyla hayvancılığın orta- uzun vadede sıkıntı yaşayacağı ve gerek işletmenin gerekse işletme sırasında ortaya çıkan zararlıların yöre halkının sağlığını tehdit edecek sonuçlar doğuracağı hazırlanan birçok bilimsel raporlarda yer almaktadır.

Türkiye'nin dört bir yanında yurttaşlar çevreye vereceği zararlar hesaplanmadan kâr hırsı ile verilen işletme ruhsatlarının geleceklerinin, doğal yaşam alanlarının kirletilerek yok edilmesi ile yaşam haklarının gasp edilmesine karşı direnmeye ve davalar açmaya devam etmektedirler.

Bu direnişlerden bir tanesi de yaz aylarında Mersinlilerin uğrak yeri olan ve Mersin'in akciğeri niteliğindeki Toroslar ilçesinin Gözne ve Ayvagediği yaylalarının son zamanlarda gündemde yer alan temiz havası ve ormanlarını tehdit eden taş ocağı projelerine yönelik uygulamalardır. Partimizin 10-11-12 Mart 2021 tarihlerinde Mersin'de yürüttüğü “İş ve Aş Buluşmaları” kapsamında yaptığımız ziyaretlerde Mersin'in Merkez Toroslar ilçesi Ayvagediği ve Gözne Mahallerinde kurulmak istenilen taş ocaklarına karşı, bölge halkının

43641

tepkileri tarafımıza iletilmiştir. Taş ocaklarının kurulmasına karşı çıkan yöre halkı, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) sürecinde 4 taş ocağının kurulması ile doğa katliamı yaşanacağını, mera ve ormanlarının yok olacağını dile getirmişlerdir. Ormanlık alanlarda yetkililerin “ağaçları gençleştiriyoruz gerekçesiyle çok sayıda sağlıklı ağacın kesildiği” yönünde ciddi endişeler dile getirilmiştir. Ağaçların kesilmesini, mahallelerine taş ocakları açılmasını istemediklerini, taş ocağının açılması ile sadece Gözne, Ayvagediği, Goğucak, Bekiralanı halkının değil, yaz aylarında yaylaya akın eden yüzbinlerce yurttaşın olumsuz etkileneceğini belirtmişlerdir. Gözne'nin bölgede bulunan bir taş ocağından dolayı zaten sularının kesik olduğu, Bekiralanı ve Taşucu halkının da aynı sorunla karşı karşıya kalacağı belirtilen sorunlar arasında yer almıştır. Ayrıca; mahallelerde yaklaşık 45-50 Yörük vatandaşın keçisinin bulunduğu, mera sahasının kalmaması nedeniyle hayvanlarını güdecek yer bulamadıklarını ve hayvanlarını mahalle aralarında otlattıklarını ifade etmişlerdir.

Tarımsal faaliyetler ve halk sağlığını da tehdit eden patlatmalar sonucunda taş ocaklarının çevreye verdiği en büyük zararlardan birinin de ocaktan çıkan toz ve dumanlar olduğu, çıkan bu tozların çevredeki bitki örtüsünün üzerini beyaz bir tabaka şeklinde örttüğü, taş ocaklarının bulunduğu yere yakın olan tarım alanlarının da çıkan kireç tozundan dolayı kireçlenip, kirecin de toprağın asit-baz dengesini bozması nedeniyle toprağı olumsuz etkilediği, bunun sonucu olarak da 2013 yılından beri zeytinlerde rekolte düşmesi, tozlu ve lekeli zeytin üretimi gerçekleştiği, taş ocağı açılacak yerlerde zeytin, katran, andız ağaçlarının yok olacağı ve Andız pekmezi yapamayacakları da bölge halkının yaşadığı ve tarafımıza ilettiği mağduriyetler arasında yer almaktadır.

Anayasa'da yer alan “Herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu hükmü ” ile yaşam hakkının ancak sağlıklı ve dengeli bir çevrede gerçekleşebileceği belirtilmektedir. Çevre hakkının eksiksiz kullanılabilmesi, doğayı ve yaşam alanlarını olumsuz etkileyebilecek kararlardan kaçınılması ve on binlerce yerleşik halkın itirazlarının ve çıkarlarının gözetilmesiyle mümkündür. Kaldı ki 4 şirketin çıkarları, on binlerce yöre insanının çıkarlarının ve doğanın korunmasından üstün değildir.

Bu bağlamda;

- 1- Mersin'in Merkez Toroslar ilçesi Ayvagediği ve Gözne Mahallerinde Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) sürecinde olan 4 taş ocağının kurulacağına yönelik iddialar doğru mudur?

43641

- 2- Mersin ve bölgesinde faaliyet gösteren kaç adet kayıtlı ve ruhsatlı taş ocağı bulunmaktadır?
- 3- Mersin'in Toroslar İlçesi Gözne Mahallesi'nde faaliyet yürüten taş ocağı nedeni ile yöre halkının sularının kesik olduğu bilginiz dahilinde midir? Su insan hakkıdır. Şirketler yurttaşların su hakkını nasıl olup da gasp edebilmektedirler?
- 4- Ayvagediği ve Gözne Mahallelerinde kurulması planlanan ve en az 10 mahalleyi direkt olumsuz etkileyecek olan taş ocağına ait iş makinalarının işleyişlerinin sağlanması amacıyla 4 metrelik ve 6 metrelik yolların, meskûn mahallerin cadde olarak adlandırıldığı iddiası doğru mudur? İddia bilginiz dahilinde ise bu gerçek dışı raporları düzenleyenlere ne tür işlem yapılmıştır?
- 5- Çevre hakkının eksiksiz kullanılabilmesi için karar alınması sürecine bölge halkının katılımı neden sağlanmamıştır?
- 6- Taş ocaklarına izinler verilmeden önce gerek toz, gerek gürültü ve gerekse tarımsal üretime, sağlığa, ormanlara ve yer altı sularına verdiği zararlar ölçülmüş müdür? Ölçüldü ise halkın yaşam hakkını, sağlıklı çevre hakkını ve geçim imkanlarını doğrudan tehdit eden taşocağı işletmelerinin açılmasına neden izin verilmektedir?
- 7- Mersin Bölgesi'nde bulunan kaç taş ocağının ÇED raporu bulunmaktadır?
- 8- Mersin Bölgesi'nde son 3 yılda 249 dönümlük kaç taş ocağı işletmesine izin verilmiştir?
- 9- İnsan sağlığının, tarım alanlarının, içme suları ve yeraltı su kaynaklarının zarar görmesine neden olan taş ocaklarının denetim ve kontrolleri nasıl ve kimler tarafından yapılmaktadır?
- 10- Hali hazırda faaliyet gösteren taş ocaklarının şartnamelere uygun işletilip işletilmediği hangi sıklıkta denetlenmektedir?
- 11- Taş ocaklarının doğayı katlettiği ve çevreye zarar verdiği ortadayken çevreye ve özellikle doğaya verdiği telafisi güç zararlar nedeniyle bir eylem planınız bulunmakta mıdır?
- 12- Mersin'de ilgili bölgede bulunan zeytin, katran, andız ağaçlarının yok olmaması, tarım arazilerinin ve içme sularının korunmasına yönelik Bakanlığınızın diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte aldığı tedbirler var mıdır? Var ise bunlar nelerdir?